

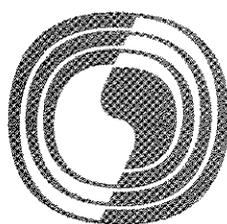
STF23 A92036

R
A
P
P
O
R
T

PROSJEKTRAPPORT

Antropometriske målinger for
industrien

ERGO KONSULT AS

SINTEF

UNIMED
1992-09-15

N - 7034 Trondheim

Telefon: (07) 59 30 00
Telex: 55 620 SINTEF N
Telefax: (07) 59 24 80

Rapportens tittel	Dato
Prosjektrapport - Antropometriske målinger for industrien	1992-09-17
	Antall sider og bilag
	20
Saksbearbeider/forfatter	Ansvarssign.
Bolstad, G.; Benum, B.; Rokne, Aa., Haveland, H.J.	<i>Arvid Päsche</i>
	Arvid Päsche
Avdeling SINTEF UNIMED, Seksjon for ekstreme arbeidsmiljø og Ergokonsult a.s	Prosjektnummer
	230109.01
ISBN nr.	Prisgruppe
82-595-7126-9	Kr. 100,-

Oppdragsgiver	Oppdr.givers ref.
NHO ,Håg A/S og Hov Møbelindustri	

Ekstrakt

Prosjektet har foretatt kroppsmålinger på 400 norske kvinner og menn, 200 av hvert kjønn. Utvalget er begrenset til aldersgruppen 20-39 år, og er rekruttert fra den yrkesaktive delen av befolkningen begrenset til kontorpersonele og personele fra lett industriarbeide. 36 forskjellige dimensjoner er målt i tillegg til vekt.

Stikkord på norsk

Indexing Terms: English

Gruppe 1

Helse

Health

Gruppe 2

Befolkning

Population

Egenvalgte
stikkord

Antropometri

Anthropometry

Kroppsmål

Body dimensions

SAMMENDRAG

Prosjektet har foretatt kroppsmålinger på 400 norske kvinner og menn, 200 av hvert kjønn. Utvalget er begrenset til aldersgruppen 20-39 år, og er rekruttert fra den yrkesaktive delen av befolkningen begrenset til kontorpersonele og personele fra lett industriarbeide. 36 forskjellige dimensjoner er målt i tillegg til vekt.

INNLEDNING

Antropometri - læren om menneskekroppens mål - og anvendelsen av disse, er et viktig og nyttig hjelpemiddel for designere og produsenter av møbler, klær, maskiner, verktøy og andre hjelpemidler både for næringslivet og privatlivet. En ergonomisk riktig planlegging av arbeidsmiljøet er av stor betydning for å unngå helseplager, øke trivselen og dermed bedre effektiviteten på arbeidsplassen. En slik planlegging forutsetter at arbeidsplassen med tilhørende elementer, slik som møbler, maskiner, verktøy, etc, har en form og plassering som er tilpasset de menneskene som skal utføre arbeidet. Kunnskap om befolkningens kroppsmål er derfor avgjørende for de fleste grupper innen næringslivet, både produsenter og brukere av produksjonsutstyr og andre hjelpemidler.

Også i forbindelse med europeisk standardiseringsarbeid er det behov for å få vite hvordan den europeiske befolkning ser ut. Variasjonsbredden i kroppsmål er store fra land til land også innen Europa, og nødvendige kroppsmål som beskriver den norske befolkning har hittil ikke vært tilgjengelig. De antropometriske undersøkelser som hittil er publisert i Norge, har bare konsentrert seg om høyde og vekt, og stammer i hovedsak fra målinger foretatt på unge menn som møter til sesjon.

Målet med undersøkelsen har derfor vært å fremskaffe et sett kroppsmål som kan gi en foreløpig karakteristikk av den norske, arbeidsføre befolkning. Videre vil det i prosjektet bli produsert en beskrivelse av hvordan disse kan anvendes i forbindelse med design og produksjon av kontormøbler, maskiner, verktøy, etc., og i utforming av arbeidsplasser og til europeisk standardiseringsarbeid. På grunn av begrensede ressurser har en i denne omgang konsentrert seg om en gruppe av den norske befolkning som er relativt begrenset både aldersmessig, yrkesmessig og geografisk. For å få en mer fullstendig beskrivelse, bør en eventuell utvidelse av materiale derfor vurderes.

MATERIALE OG METODE

Valg av populasjon

Utvalget har bestått av 199 kvinner og 200 menn i aldersgruppen 20 til 39 år. Den yrkesmessige fordelingen er angitt i Tabell 1, og består i hovedsak av yrker hvor en bør kunne anta at det er minimal sammenheng mellom kroppsstørrelse/-form og yrkesvalg. Utvalget er derfor konsentrert om yrker hvor utøveren tilbringer hoveddelen av sin arbeidstid i sittende eller stående kroppstilling og som ikke inkluderer rutinemessig tunge løft, bæring eller annet tungt fysisk arbeid. Deltakerne representerer et tilfeldig utvalg i 9 forskjellige bedrifter. Geografisk fordeler utvalget seg med 1/3 bosatt i Bergens-området og 2/3 bosatt i Trondheims-området. Målingene har vært foretatt i perioden april til august 1992.

Tabell 1 Yrkesfordeling i henhold til Nordisk Yrkesklassifisering (1) av personene som inngår i undersøkelse.

Yrkesområde	Antall kvinner	Antall menn
0. Teknisk, naturvitenskapelig, samfunnsvitenskapelig, humanistisk og kunnskapsarbeid	26	56
2. Administrativt og kontorteknisk arbeid	86	13
3. Kommersielt arbeid	2	2
8. Tilberedningsarbeid, maskinpleie m.m.	80	120
x. Arbeidskraft og arbeide som ikke hører til i noe annet yrkesområde (her, vesentlig studenter)	5	9
Totalt	199	200

Valg av dimensjoner

36 forskjellige kroppsmål pluss kroppsvekt er målt hos samtlige deltakere. Dimensjonene ble valgt ut etter to hovedkriterier. Dimensjoner angitt i Norsk Standard, NS-ISO 3411 (2) er dekket. Videre har en valgt ut dimensjoner som er viktige for møbeldesign. Tabell 2 gir en oversikt over de dimensjoner som er målt undersøkelsen.

Tabell 2 Kroppsdimensjoner målt i undersøkelsen.

0. Kroppsvekt	<u>Ben og fotmål</u>
<u>Kroppshøyder, stående stilling</u>	16. Legglengde*)
1. Kroppshøyde	29. Lårlengde til kneet*)
2. Skulderhøyde	30. Lårlengde til knehasen (sittelengde*)
3. Albuehøyde	35. Fotbredde
4. Knyttenevehøyde	36. Fotlengde
<u>Kroppsbredder</u>	<u>Hodemål</u>
6. Hoftebredde	8. Hodelengde
7. Albue til albue bredde	9. Hodebredde
24. Skulderbredde (biacromial)	<u>Rekkevidder, stående</u>
25. Skulderbredde (bideltoid)	31. Rekkevidde til sidene
<u>Kroppsdybder</u>	32. Rekkevidde over hodet
5. Brystdybde	33. Gripe lengde forover
10. Magedybde (armene over hodet)	34. Rekkevidde forover
11. Magedybde (armene ned)	<u>Mål knyttet til sittende stilling</u>
<u>Arm og håndmål</u>	12. Sittebredde
26. Underarmslengde (strukket hånd)	13. Lårhøyde fra stolsete
27. Underarms-gripe lengde	14. Lårhøyde fra gulv
28. Overarmslengde	15. Hofte høyde fra stolsete
17. Håndlengde	20. Sitte høyde
18. Håndbredde	21. Nakkehøyde
19. Håndtykkelse	22. Øyehøyde
	23. Albue høyde.

*) Dimensjonene 16, 29 og 30 er også knyttet til sittende stilling.

Målemetodikk

Målingene av kroppsdimensjonene ble utført ved hjelp av, et Harpenden Anthropometer, Holtain Ltd., Great Brittain, et modifisert, digitalt Digimatic skyvelær, Mitutoyo Co., Japan, samt målebånd og endel egenprodusert hjelpeutstyr av typen ryggstøtte, fotplate, etc. Målinger knyttet til sittende stilling ble utført med forsøkspersonen sittende på en regulerbar stol, produsert for prosjektet av HÅG A/S. For de dimensjoner som ble målt på ene siden av kroppen, ble dette alltid foretatt på høyre side. Målingene er forøvrig utført som anbefalt av CEN/TC 122/WG1 (3). For skisser og nærmere beskrivelse av målene er, vises til Vedlegg I.

Målingene ble utført av tre forskjellige observatører, som hver målte 1/3 av de 400 personene. Før målingene startet, gjennomgikk observatørene en treningsperiode hvor de arbeidet sammen om å standardisere måleteknikken. For å sikre at presisjonen og reproduserbarheten av

målingene ble akseptabel, ble det i løpet av måleperioden utført tester hvor den enkelte observatør målte samme person 2-3 ganger med et par dagers mellomrom ("within-observer" variasjon). Dessuten ble samme personen målt av alle tre observatørene, for å dokumentere på målingene ("between-observer" variasjon).

Samtlige målinger er foretatt på personer kledd i truse eller lett shorts, og for kvinnenes vedkommende solliv eller BH. Alle var barfot.

Statistikk

For hver av de 36 dimensjonene ble det foretatt to uavhengige, parallelle målinger på hver forsøksperson, og gjennomsnittet av de to målingene ble brukt i den videre behandling av dataene. Gjennomsnitt og standard avvik ble kalkulert for hver dimensjon i følgende grupper: Alle kvinner, alle menn, kvinner 20-29 år, kvinner 30-39 år, menn 20-29 år og menn 30-39 år.

Basert på gjennomsnittsverdier og standard avvik er 1, 5, 50, 95 og 99%ilen kalkulert og angitt for hver enkelt dimensjon og for de forskjellige grupper av forsøkspersoner.

RESULTATER

Gjennomsnittsalder for den populasjonen som ble målt var $29,98 \pm 5,6$ år for kvinner og $29,96 \pm 5,41$ år for menn. Tabeller som viser 1, 5, 50, 95 og 99 %ilene for alle de målte dimensjonene hos alle kvinnene, alle mennene, kvinner og menn 20-39 år og kvinner og menn 30-39 år (Se vedlegg II). Gjennomsnittshøyden for hele mannspopulasjonen var $179,6 \pm 6,6$ cm og for hele kvinnepopulasjonen $166,1 \pm 6,1$ cm. Tilsvarende gjennomsnittsvekt for h.h.v. manns- og kvinnepopulasjonen var $78,2 \pm 11,1$ kg og $63,4 \pm 9,3$ kg. Den yngste gruppen av menn målte 179,3 cm og veide 76,2 kg i snitt, mens tilsvarende gjennomsnittstall for den eldste manngruppen var 179,9 cm og 80,1 kg. For kvinnene var tilsvarende tall 166,3 cm og 63,0 kg for de yngste og 166,0 cm og 63,9 kg for de eldste. For øvrige resultater vises til tabellene i Vedlegg II.

DISKUSJON

Valg av populasjon er foretatt utfra forskjellige hensyn, og kan ikke sies å være representativ for den voksne norske befolkningen. De to viktigste årsakene til dette er: 1) Utvalget med hensyn på alder er betydelig begrenset i forhold til totalbefolkningen, og 2) utvalget består utelukkende av personer som ikke er engasjert i tungt fysisk arbeid. Forøvrig må det påpekes av utvalget er beskjedent og representerer bare en liten del av den totale voksne befolkning. Utvalget er også geografisk sett er meget begrenset, og det består dessuten av et rent urban gruppe mennesker.

Samtlige dimensjoner som er målt bare på den ene siden av kroppen er målt på høyre side. Selv om det er evidens for at enkelte dimensjoner viser forskjell på høyre og ventre side, er disse forskjellene i alle tilfeller mindre enn målefeilene (4).

Påliteligheten av målingene påvirkes av to forhold. Delvis kort- og langsiktige fysiologiske endringer hos det målte individ, delvis feil som knytter seg til måleteknikken. Det første forholdet kan ikke kontrolleres, mens feil knyttet til måleteknikken kan minimaliseres. De tre observatørene som utførte målingene i denne undersøkelsen arbeidet først sammen for å standardisere målingene og sikre at de ble foretatt så tilnærmet likt anvisningene i det tidligere nevnte CEN dokument som mulig (3). Det var godt samsvar mellom målinger foretatt på samme person av de tre observatørene.

Resultatene viser at i gjennomsnitt er mennene ca. 13 cm høyere enn kvinnene og veier ca. 15 kg mer. Det er liten forskjell på gjennomsnittshøydene i de to aldersgruppene, både hos kvinner og menn. De målte høydeverdiene for menn passer godt overens med tilsvarende tall rapportert for norske vernepliktige menn, hvor målingene fra 1990 viser en gjennomsnittshøyde på 179,9 cm (5). Når det gjelder vekten er det liten forskjell i de to kvinnegruppene, mens de eldste mennene veier ca. 4 kg mer enn sine yngre medborgere. Mennene veide ca. 0.44 kg pr. cm kroppslengde, mens tilsvarende tall for kvinnene var 0,38 kg/cm.

REFERANSER

1. Nordisk Yrkes Klassifisering.
2. Norsk Standard, NS-ISO 3411, "Earth-moving machinery. Human physical dimensions of operators and minimum operator space envelope". Norges Standardiseringsforbund, 1988.
3. Basic list of definitions of human body dimensions for technical design. ISO/TC 159/SC3 N69, Draft, 1989.
4. Martorell R, Mendoza F, Mueller W H, Pawson I G: Which side to measure: Right or left? In: Lohman T G et al (eds.) Anthropometric standardization reference manual, Human Kinetic Books, Champaign, Illinois.
5. Statistisk Sentralbyrås Statistikk.

VEDLEGG 1

**Dimensjon
nr. og navn**

Beskrivelse

0. Kroppsvekt

Den totale kroppsvekt.

1. Kroppshøyde

Den vertikale avstand fra gulvet til det høyeste punktet på hodet.

2. Skulderhøyde

Den vertikale avstand fra gulvet til acromion-høyden.

3. Albuehøyde

Den vertikale avstand fra gulvet til det laveste benpunkt på det bøyete albu.

4. Knytteneve høyde

Den vertikale avstand fra gulvet til gripeaksen i knytteneven.

5. Brystdybde

Dybden av overkroppen, målt ved brystbenspissen.

6. Hoftebredde

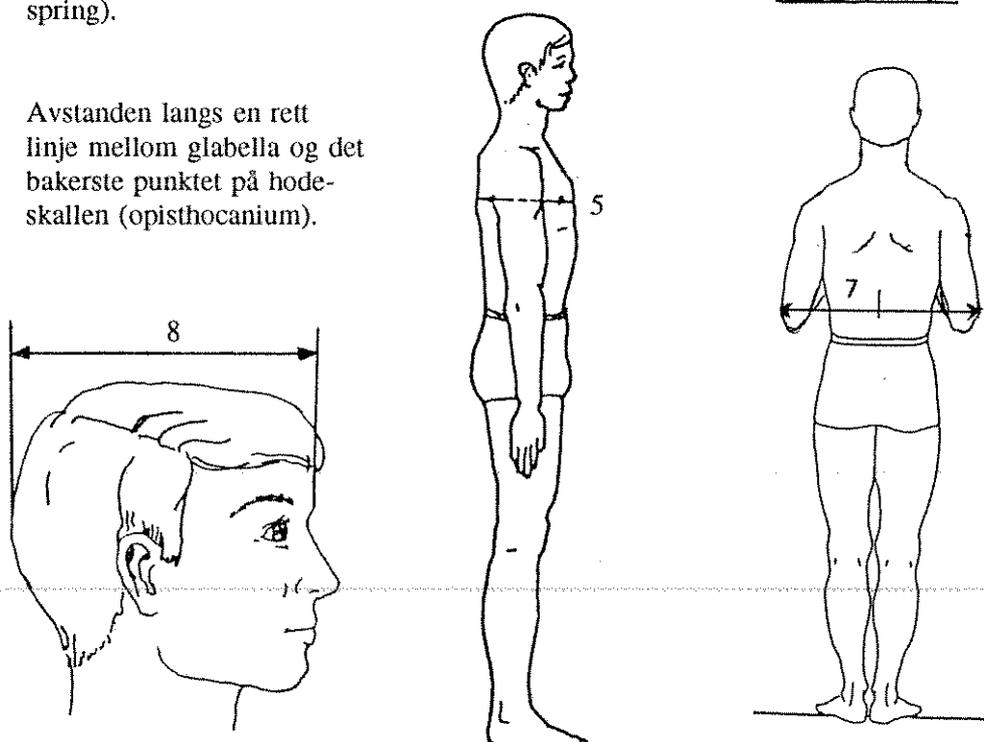
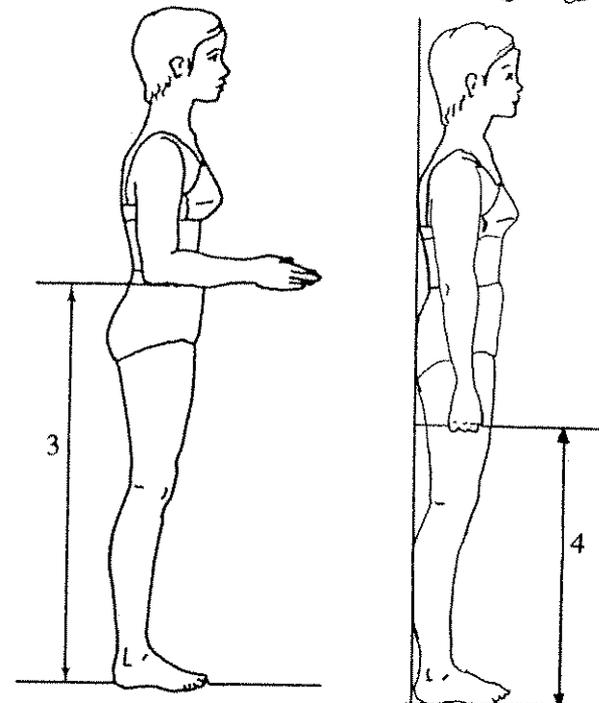
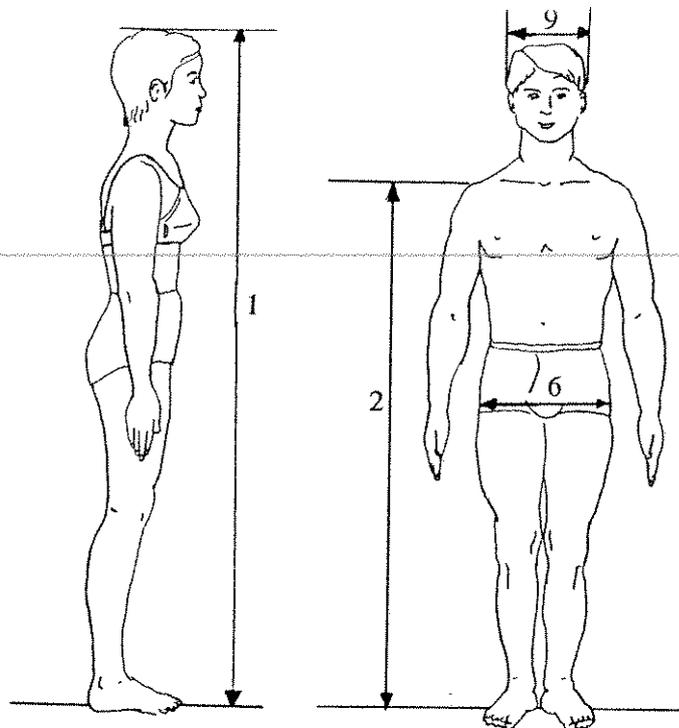
Den største avstand over hoftene (ovenfor hofteleddet).

7. Albue til albue bredde

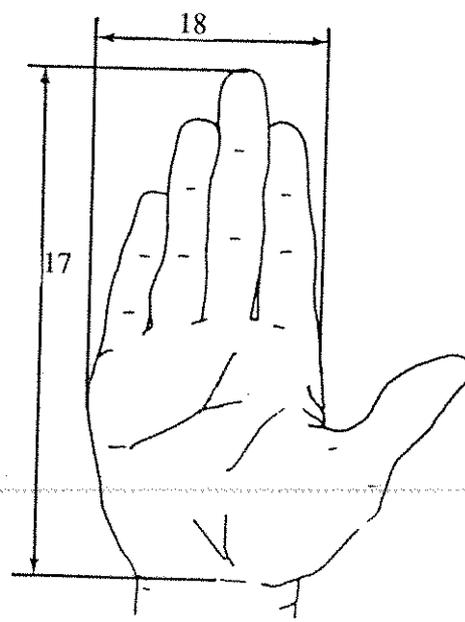
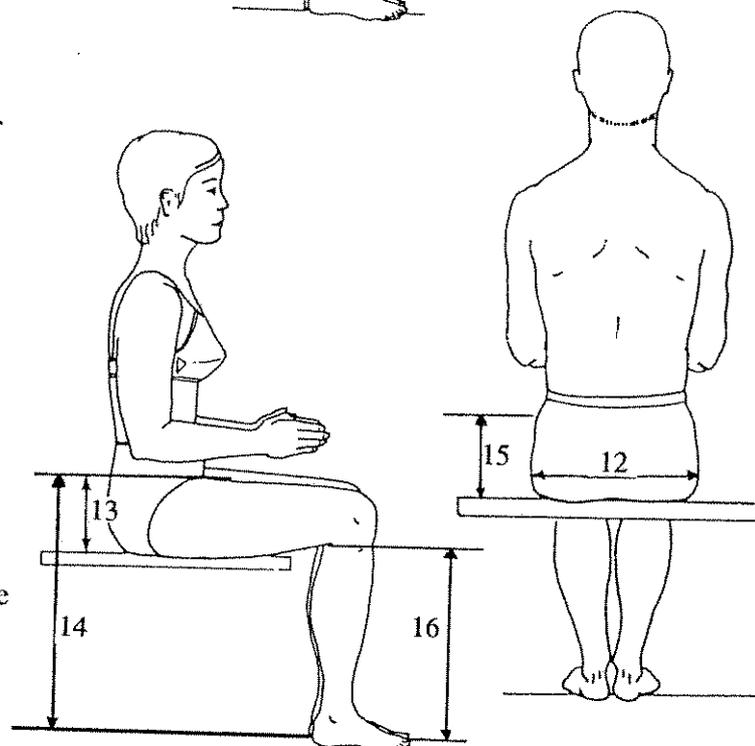
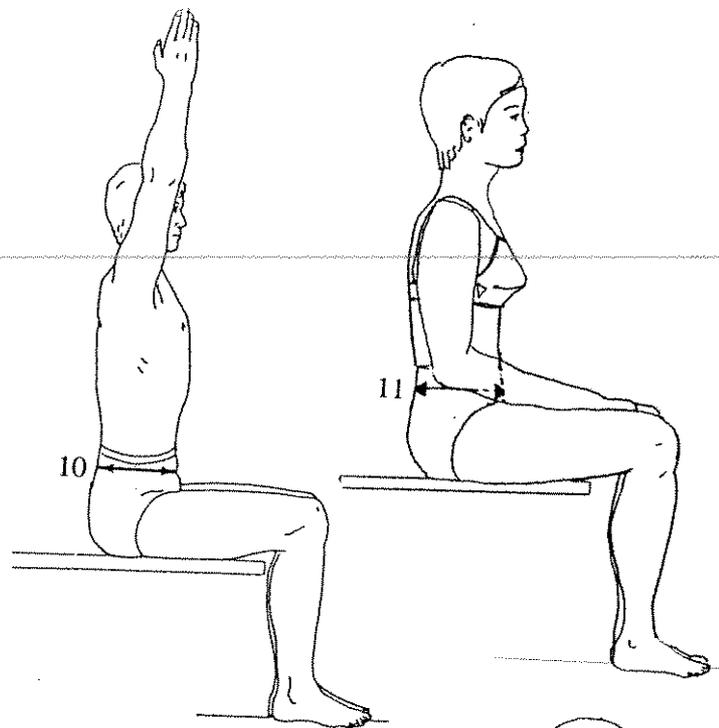
Den maksimale horisontale avstand mellom de laterale sider av albue (Benete utspring).

8. Hode lengde

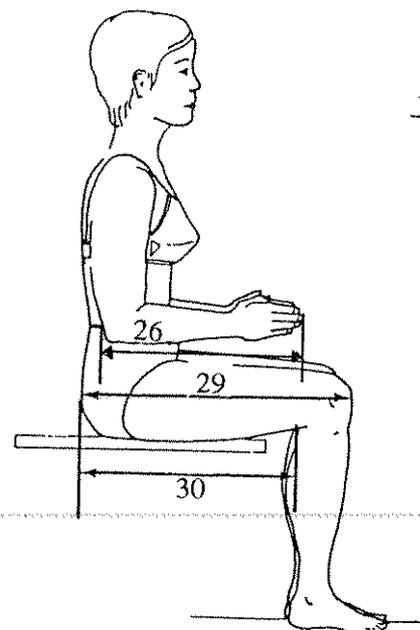
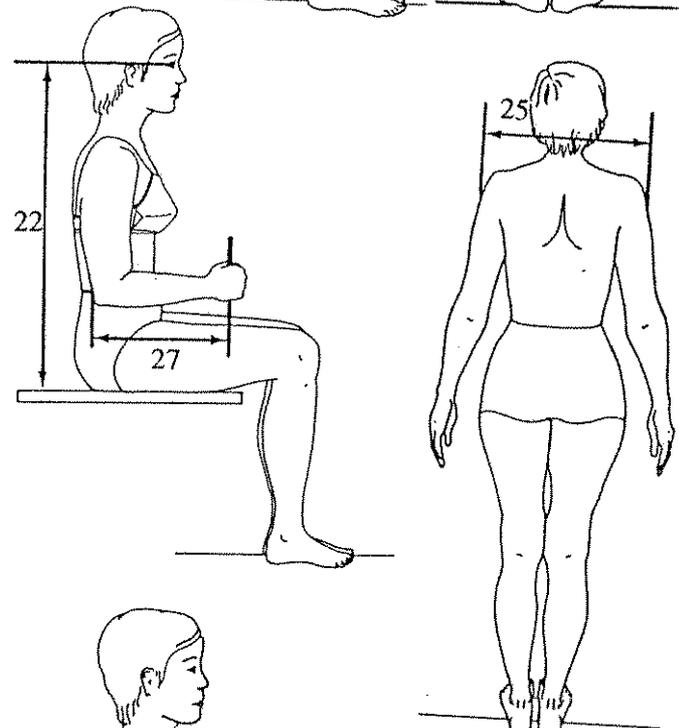
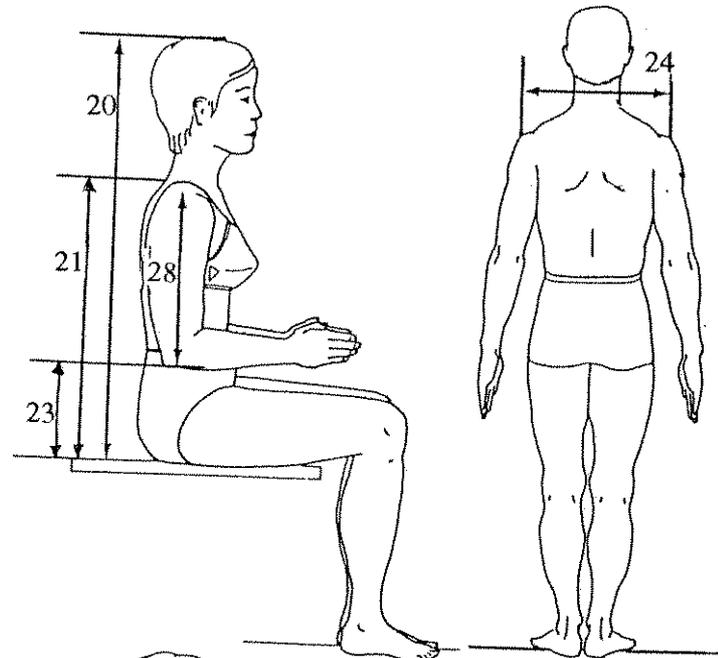
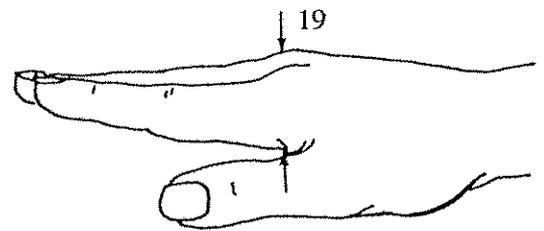
Avstanden langs en rett linje mellom glabella og det bakerste punktet på hodeskallen (opisthocanium).

9. Hode bredde Den maksimale hodebredden over ørene, målt perpendikulært på midtre, sagitale plan.
10. Magedybde Dybden av kroppen, målt der magen stikker lengst fram, med armene strukket over hodet.
11. Magedybde Dybden av kroppen, målt der magen stikker lengst fram, men med armene løst plassert på lårene.
12. Sittebredde Kroppsbredden målt over den bredeste del av hofter.
13. Lårhøyde fra stolsete Den vertikale avstand fra sitteoverflaten til det høyeste punktet på låret.
14. Lårhøyde fra gulv Den vertikale avstand fra gulvet til det høyeste punktet på låret.
15. Hofte høyde over stolsete Den største vertikale avstand fra bord til høyeste punkt på hoftekammen.
16. Legglengde Den vertikale avstand fra fotunderlaget til nedre side av låret, målt like bak kneet, når det er 90° i knærne.
17. Håndlengde Avstanden fra tuppen på langfingeren til det mest distale punkt på radius, styloidprosessen, målt med hånden fullt utstrukket.

18. Håndbredde Avstanden langs en rett linje mellom radiale og ulnare metacarpal på nivå med metacarpal-hode 3.
19. Håndtykkelse Tykkelsen av metacarpal-phalangeal leddet på 3. finger.
20. Sittehøyde Den vertikale avstand fra en horisontal sitteflate til det høyeste punktet på hodet.
21. Nakkehøyde Den vertikale avstanden fra den horisontale sitteflate til nakkevirvelen. (Punktet som dekker den 7. cervical-hvirvelens spinale process).
22. Øyehøyde Den vertikale avstanden fra den horisontale sitteflate til den indre øyekrok.
23. Albuehøyde Den vertikale avstand fra den horisontale sitteflate til det laveste, benete punkt på den bøyete albuen.
24. Skulderbredde (biacromial) Avstanden langs en rett linje fra acromion til acromion.
25. Skulderbredde (bideltoid) Største avstand langs en rett linje gjennom de mest utstikkende punkter på deltamusklene.
26. Underarmslengde Den horisontale avstand fra baksiden på overarmen (ved albuen) til lengste fingertupp, med rett vinkel i albuen.

27. Underarms-
gripelengde
28. Overarms-
lengde
29. Lårlengde til
kneet
30. Lårlengde til
knehasen
31. Rekkevidde til
sidene
32. Rekkevidde
over hodet
33. Gripelengde
forover
34. Rekkevidde
forover

Den horisontale avstand fra baksiden av overarm ved albuen til gripeaksen, med albuen bøyd 90° parallelt med gulvet.

Den vertikale avstand fra acromion til laveste punkt på albuen når den er bøyet 90°. Underarmen horisontal.

Den horisontale avstand fra det fremste punktet på kne-skålen til det bakerste punkt på bakenden.

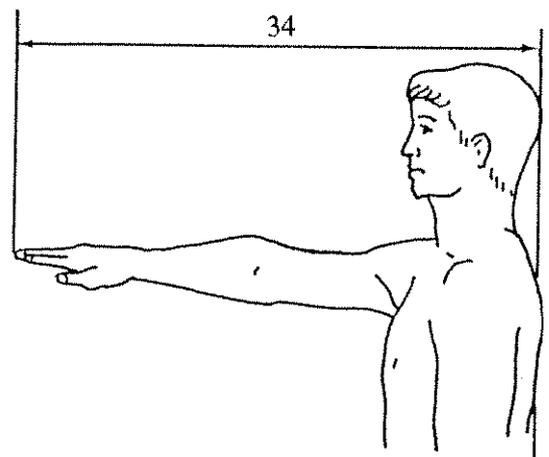
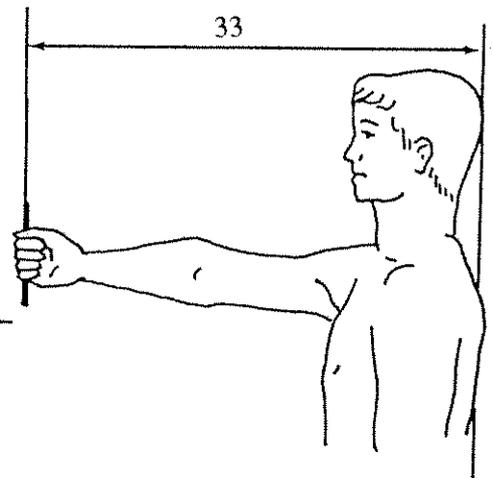
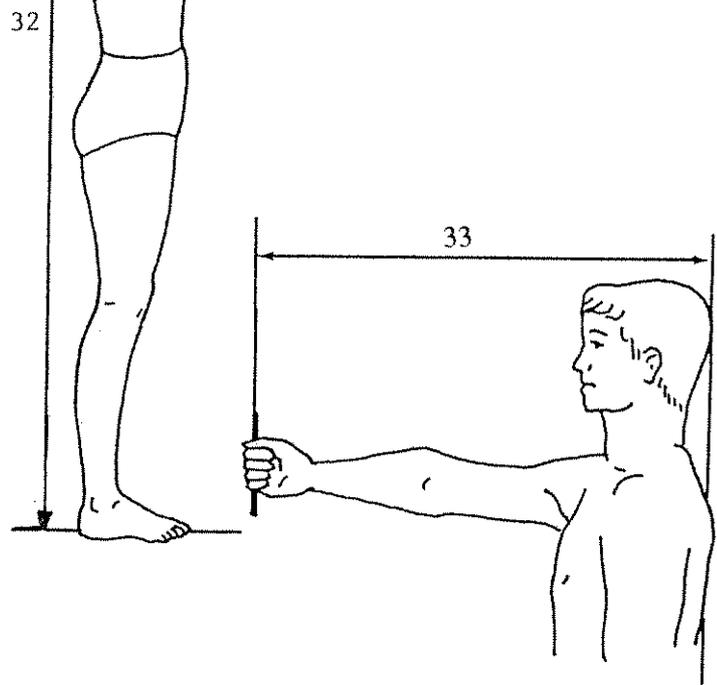
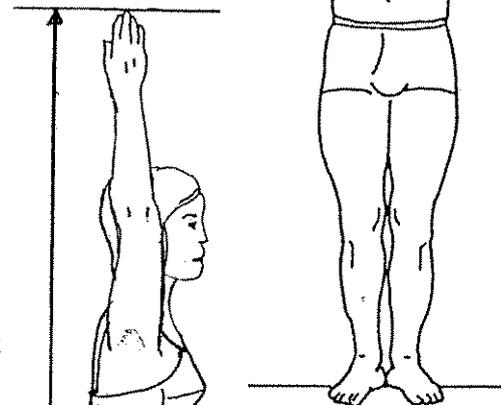
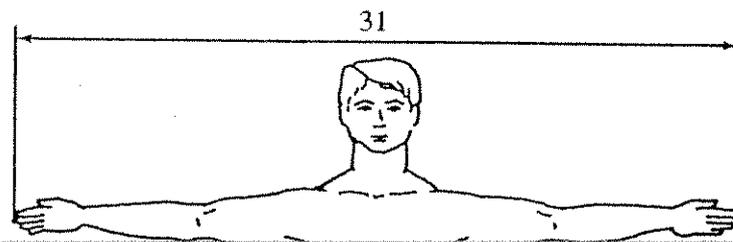
Den horisontale avstand fra knehulen til bakerste punkt på bakenden.

Avstanden fra tuppen på langfingeren på den ene hånden til tilsvarende tupp på den andre hånden, langs en horisontal linje i høyde med skuldrene.

Den vertikale avstand fra gulvet til fingertuppene, når forsøkspersonen står med armene fullt utstrukt over hodet.

Den horisontale avstand fra en vertikal flate til gripeaksen for hånden, mens personen *berører den vertikale flaten med begge skulderbladene*.

Den horisontale avstand fra en vertikal flate til tuppen på langfingeren, mens personen berører den vertikale flaten med begge skulderbladene.

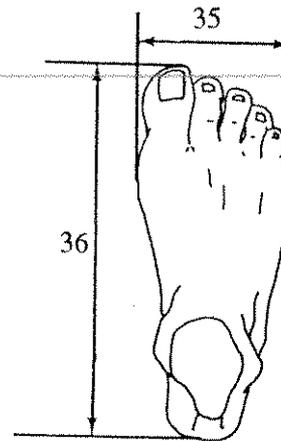

35. Fotbredde

Den maksimale avstand mellom mediale og laterale side av foten, perpendikulært på fotens longitudinelle akse.

36. Fotlengde

Den maksimale avstand fra bakenden av hælen til spissen av den lengste målt parallelt med (første eller andre tå), målt parallelt med fotens longitudinelle akse.

VEDLEGG 2

Males, age group 20-39 years

Date: 9.9.92

Dimension	MEAN	STD	1%ile	5%ile	50%ile	95%ile	99%ile
0	78,2	11,1	52,4	60,1	78,2	96,3	103,9
1	1796	66	1642	1688	1796	1904	1950
2	1469	61	1327	1369	1469	1569	1611
3	1099	47	989	1021	1099	1177	1210
4	797	39	705	732	797	861	888
5	207	22	156	172	207	243	258
6	331	23	277	293	331	368	384
7	482	45	378	409	482	555	586
8	194	8	176	181	194	207	213
9	148	8	131	136	148	161	166
10	223	27	161	179	223	266	284
11	232	28	166	186	232	279	298
12	353	30	284	305	353	402	422
13	156	15	122	132	156	180	190
14	599	30	530	551	599	648	668
15	238	19	193	206	238	270	283
16	437	24	381	398	437	477	494
17	195	10	172	179	195	210	217
18	86	6	71	76	86	97	102
19	29	3	24	25	29	34	35
20	933	34	854	877	933	988	1011
21	678	29	610	630	678	727	747
22	805	34	725	749	805	861	885
23	235	24	178	195	235	275	292
24	408	23	353	369	408	446	462
25	462	27	398	417	462	507	525
26	483	23	431	446	483	520	536
27	350	17	310	321	350	378	390
28	372	19	329	342	372	403	416
29	610	32	536	558	610	661	683
30	506	29	438	458	506	553	573
31	1812	76	1636	1688	1812	1936	1988
32	2248	108	1996	2070	2248	2425	2499
33	753	40	660	688	753	819	847
34	878	44	776	806	878	949	979
35	101	7	85	89	101	112	116
36	264	13	234	243	264	285	294

Alle mål unntatt vekt (0) er oppgitt i millimeter.

Males, age group 20-29 years

Date: 9.9.92

Dimension	MEAN	STD	1%ile	5%ile	50%ile	95%ile	99%ile
0	76.2	10.4	52.1	59.2	76.2	93.2	100.4
1	1793	64	1644	1688	1793	1899	1943
2	1464	61	1323	1364	1464	1563	1605
3	1092	46	986	1018	1092	1167	1199
4	789	38	700	726	789	852	878
5	199	18	156	169	199	230	242
6	326	24	271	287	326	365	381
7	477	44	374	404	477	549	579
8	194	8	175	180	194	208	214
9	147	7	130	135	147	159	165
10	216	23	162	178	216	254	270
11	224	24	168	185	224	264	281
12	346	30	275	296	346	395	416
13	155	15	119	130	155	180	190
14	597	29	529	549	597	645	665
15	237	20	190	204	237	270	284
16	437	26	376	394	437	480	498
17	194	10	171	178	194	209	216
18	86	7	70	75	86	97	102
19	29	3	23	25	29	33	35
20	932	33	856	879	932	985	1008
21	676	28	609	629	676	723	742
22	806	35	725	749	806	862	886
23	233	24	176	193	233	274	290
24	409	23	354	370	409	447	463
25	462	25	403	420	462	504	521
26	482	23	430	445	482	519	535
27	349	17	310	321	349	377	389
28	371	18	328	341	371	401	414
29	607	34	527	551	607	663	686
30	505	30	434	455	505	554	575
31	1809	75	1634	1685	1809	1932	1984
32	2251	99	2020	2088	2251	2413	2481
33	751	40	657	685	751	817	845
34	871	40	778	805	871	937	965
35	100	7	83	88	100	112	117
36	263	12	235	244	263	283	291

Alle mål unntatt vekt (0) er oppgitt i millimeter.

Males, age group 30-39 years

Date: 9.9.92

Dimension	MEAN	STD	1%ile	5%ile	50%ile	95%ile	99%ile
0	80,1	11,4	53,5	61,4	80,1	98,8	106,7
1	1799	68	1641	1687	1799	1910	1957
2	1474	62	1331	1374	1474	1575	1618
3	1106	48	993	1026	1106	1185	1219
4	804	39	714	741	804	868	895
5	215	22	164	179	215	251	267
6	335	22	284	299	335	371	386
7	488	45	383	414	488	561	592
8	194	8	177	182	194	207	212
9	149	8	131	137	149	162	167
10	229	28	163	183	229	275	295
11	240	30	170	191	240	289	310
12	361	27	298	316	361	405	424
13	157	14	124	134	157	180	190
14	601	30	532	552	601	650	671
15	239	19	195	208	239	270	283
16	438	23	385	401	438	475	491
17	195	10	173	179	195	211	218
18	87	6	72	77	87	97	101
19	30	2	25	26	30	34	35
20	933	35	852	876	933	991	1015
21	681	30	611	632	681	730	751
22	805	34	725	749	805	861	884
23	237	24	180	197	237	277	294
24	406	23	353	369	406	444	460
25	461	29	393	413	461	509	529
26	484	23	431	447	484	522	537
27	350	18	309	322	350	379	392
28	374	19	329	343	374	405	419
29	612	29	545	565	612	659	679
30	507	28	442	461	507	552	571
31	1816	76	1639	1691	1816	1941	1993
32	2244	117	1973	2053	2244	2435	2516
33	756	40	663	690	756	822	849
34	884	46	777	809	884	960	992
35	101	6	86	90	101	112	116
36	265	14	233	243	265	288	297

Alle mål unntatt vekt (0) er oppgitt i millimeter.

Females, age group 20-39 years

Date: 9.9.92

Dimension	MEAN	STD	1%ile	5%ile	50%ile	95%ile	99%ile
0	63,4	9,3	41,7	48,1	63,4	78,7	85,1
1	1661	61	1520	1561	1661	1761	1803
2	1357	55	1229	1267	1357	1448	1486
3	1024	48	913	946	1024	1103	1136
4	750	37	664	690	750	810	836
5	181	20	136	149	181	213	227
6	334	26	273	291	334	377	395
7	427	44	325	355	427	499	529
8	185	7	168	173	185	196	201
9	143	6	128	133	143	153	157
10	216	29	147	167	216	264	284
11	223	30	153	174	223	272	292
12	364	41	268	296	364	432	461
13	145	13	115	124	145	167	176
14	556	25	498	515	556	597	614
15	225	15	190	200	225	251	261
16	395	23	342	358	395	433	448
17	177	8	158	163	177	191	197
18	77	6	64	68	77	86	90
19	25	2	21	22	25	29	30
20	872	31	800	821	872	923	944
21	631	28	567	586	631	676	695
22	753	29	686	706	753	800	820
23	233	22	180	196	233	269	285
24	364	18	323	335	364	393	406
25	410	24	355	371	410	448	464
26	436	19	392	405	436	467	480
27	314	16	276	288	314	341	353
28	339	17	299	311	339	367	379
29	582	29	515	535	582	630	650
30	487	28	422	441	487	532	551
31	1643	69	1482	1530	1643	1756	1803
32	2062	86	1860	1920	2062	2203	2263
33	686	35	604	629	686	743	768
34	800	38	711	738	800	863	890
35	92	6	79	83	92	101	105
36	242	12	214	223	242	261	270

Alle mål unntatt vekt (0) er oppgitt i millimeter.

Females, age group 20-29 years

Date: 9.9.92

Dimension	MEAN	STD	1%ile	5%ile	50%ile	95%ile	99%ile
0	63.0	9.3	41.2	47.6	63.0	78.3	84.7
1	1663	61	1520	1562	1663	1763	1805
2	1356	54	1230	1267	1356	1444	1481
3	1018	45	913	945	1018	1092	1124
4	749	38	660	687	749	812	838
5	179	19	133	147	179	211	224
6	329	27	266	285	329	373	391
7	427	43	327	356	427	498	527
8	185	7	168	173	185	197	202
9	143	6	129	133	143	152	156
10	209	26	148	166	209	253	271
11	217	27	156	174	217	261	279
12	357	44	254	284	357	429	460
13	146	14	113	123	146	169	179
14	557	26	495	513	557	600	618
15	227	14	195	204	227	250	260
16	395	23	341	357	395	432	448
17	177	9	157	163	177	192	198
18	77	5	64	68	77	85	89
19	25	2	21	22	25	29	30
20	874	32	799	821	874	927	949
21	632	29	564	584	632	679	699
22	756	28	690	710	756	802	822
23	233	23	179	195	233	271	287
24	368	17	329	340	368	395	407
25	413	25	356	373	413	454	471
26	437	19	393	406	437	468	481
27	314	17	275	287	314	341	353
28	338	18	296	309	338	368	381
29	580	28	514	533	580	626	645
30	483	27	420	438	483	527	545
31	1645	70	1483	1531	1645	1759	1807
32	2068	87	1866	1926	2068	2210	2270
33	687	36	604	628	687	745	770
34	800	38	710	737	800	863	889
35	92	6	79	82	92	101	105
36	241	13	212	220	241	262	271

Alle mål unntatt vekt (0) er oppgitt i millimeter.

Females, age group 30-39 years

Date: 9.9.92

Dimension	MEAN	STD	1%ile	5%ile	50%ile	95%ile	99%ile
0	63,9	9,3	42,2	48,6	63,9	79,1	85,6
1	1660	61	1518	1560	1660	1759	1801
2	1359	56	1227	1266	1359	1451	1490
3	1030	50	913	948	1030	1112	1147
4	751	36	668	692	751	809	834
5	184	20	138	152	184	216	229
6	339	24	282	299	339	379	396
7	427	45	322	353	427	500	531
8	184	6	169	174	184	195	199
9	143	7	128	132	143	154	158
10	222	31	149	171	222	273	295
11	228	32	153	175	228	280	302
12	372	37	285	311	372	433	459
13	145	12	117	125	145	165	173
14	556	23	501	518	556	594	610
15	224	16	185	197	224	251	262
16	396	23	343	359	396	434	449
17	177	8	158	164	177	191	197
18	77	6	64	68	77	87	91
19	26	2	21	22	26	29	30
20	870	30	800	821	870	919	940
21	630	26	568	587	630	673	691
22	750	29	682	702	750	798	818
23	232	22	181	196	232	267	282
24	361	18	318	331	361	391	403
25	406	22	354	370	406	442	457
26	436	19	391	404	436	467	480
27	315	16	277	289	315	341	352
28	339	16	302	313	339	366	377
29	585	29	517	537	585	634	654
30	491	28	426	445	491	537	556
31	1641	68	1481	1528	1641	1753	1800
32	2055	86	1855	1914	2055	2197	2256
33	685	34	605	629	685	742	766
34	801	38	712	738	801	864	891
35	92	6	78	83	92	102	106
36	243	11	217	225	243	261	269

Alle mål unntatt vekt (0) er oppgitt i millimeter.